

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Regimul Bunurilor În Cadrul Căsătoriilor Și Al Parteneriatelor Civile](#) > [Regimuri Matrimoniale](#) > [Belgium](#)

Regimuri matrimoniale

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Soții care nu au încheiat o convenție matrimonială (*huwelijkscontract/convention matrimoniale*) se supun regimului matrimonial legal începând cu ziua căsătoriei; acest regim prevede comunitatea de bunuri pentru bunurile dobândite după data căsătoriei.

Conform regimului legal, bunurile soților sunt împărțite în trei categorii. Există în primul rând cele două categorii de bunuri personale care aparțin fiecăruia dintre soți, cuprinzând toate bunurile pe care aceștia le dețineau înainte de căsătorie și toate bunurile pe care le dobândesc prin intermediul unei moșteniri sau cu titlu de cadou în timpul căsătoriei ori bunurile care le înlocuiesc pe cele anterior menționate [articolele 2.3.17-2.3.21 din Codul civil (*Burgerlijk Wetboek/Code civil*)]. Anumite bunuri sau drepturi sunt considerate personale indiferent de data dobândirii acestora, deși poate fi necesară efectuarea unei plăți compensatorii către patrimoniul bunurilor comune în cazul în care pentru dobândirea bunurilor sau drepturilor în cauză au fost utilizate fonduri comune; această situație se referă, printre altele, la accesorii ale bunurilor personale ale fiecăruia dintre soți, articole de îmbrăcăminte și obiecte de uz personal, drepturi de pensie etc. (pentru o listă completă, a se vedea articolele 2.3.18 și 2.3.19 din Codul civil). Cea de a treia categorie se referă la bunurile comune și cuprinde, printre altele, toate veniturile, atât veniturile din activități profesionale, cât și veniturile generate de bunurile personale ale fiecăruia dintre soți, dar și bunurile dobândite cu titlu oneros în timpul căsătoriei (articolul 2.3.22 din Codul civil).

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Soții pot opta pentru un regim matrimonial prin încheierea unei convenții matrimoniale. Potrivit dreptului belgian, regimul matrimonial poate lua mai multe forme, și anume: regimul separației de bunuri (*scheiding van goederen/séparation des biens*) [cu sau fără clauză compromisorie (*clause compromissoire/verrekenbeding*)], pe de o parte și regimul comunității universale (*algehele gemeenschap van goederen/communauté universelle*), de cealaltă parte.

Regimul separației de bunuri ([articolele 2.3.61-2.3.77 din Codul civil](#)) vizează doar două seturi de bunuri: bunurile care aparțin unuia dintre soți și bunurile care aparțin celuilalt soț. Veniturile fiecăruia dintre soți rămân separate, ceea ce înseamnă că soții pot dispune în mod liber de propriile venituri. Totuși, acest lucru nu înseamnă că soții care au optat pentru regimul separației de bunuri nu pot deține nimic împreună. Bunurile pe care le dețin împreună nu sunt considerate bunuri comune, ci, mai degrabă „în indiviziune”, consecința acestei situații constând în aceea că se aplică normele de drept comun în materie de coproprietate ([articolul 3.68 și următoarele din Codul civil](#)). Acest regim recunoaște, de asemenea, statutul special al locuinței conjugale. Soții pot opta pentru un regim strict al separației de bunuri (*zuivere scheiding van goederen/séparation de biens pure et simple*), însă, de asemenea, pot include clauze suplimentare menite să asigure un anumit grad de solidaritate.

Aceștia trebuie, de asemenea, să precizeze în mod explicit dacă sunt de acord ca instanța să procedeze la o ajustare echitabilă (*billijkheidscorrectie/correction en équité*) în caz de divorț ca urmare a destrămării iremediabile a căsătoriei (*onherstelbare ontwrichting/désunion irrémédiable*).

În temeiul regimului comunității universale ([articolul 2.3.54 din Codul civil](#)) bunurile sunt deținute aproape exclusiv în comun. Indiferent de modul în care au fost dobândite bunurile, acestea vor fi aparține întotdeauna ambilor soți.

Convenția matrimonială este, de asemenea, o convenție solemnă. Pentru a fi valabile, toate convențiile matrimoniale trebuie consemnate într-un act notarial ([articolul 2.3.6 din Codul civil](#)).

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

În principiu, soții sunt liberi să își organizeze regimul matrimonial după cum consideră de cuviință, atât timp cât nu includ clauze care contravin unei norme imperative, ordinii publice sau cerinței de a institui un regim matrimonial coerent ([articolul 2.3.1 din Codul civil](#)).

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

În caz de divorț, de separare sau de anulare a căsătoriei, regimul matrimonial se dizolvă, iar bunurile care fac obiectul regimului matrimonial trebuie lichidate și supuse partajului. Modul în care se realizează acest lucru depinde de regimul matrimonial aplicabil.

În cazul dizolvării regimului matrimonial legal, bunurile comune sunt plasate automat în coproprietate „ulterioară comunității de bunuri”. Până la lichidarea regimului matrimonial și partajul bunurilor, se aplică normele de drept comun privind coproprietatea ([articolul 3.68 și următoarele din Codul civil](#)). În vederea lichidării regimului matrimonial și, în final, în vederea partajului bunurilor, trebuie stabilită componența exactă a celor trei categorii de bunuri ([articolele 2.3.41-2.3.50 din Codul civil](#)).

În cazul dizolvării regimului comunității universale, bunurile comune sunt plasate, de asemenea, în coproprietate „ulterioară comunității de bunuri”. În cazul dizolvării unui regim strict al separației de bunuri, lichidarea și partajul vizează exclusiv eventualele bunuri în indiviziune. Pentru astfel de situații, Codul judiciar (*Gerechtelijk Wetboek/Code judiciaire*) stabilește norme privind lichidarea (judiciară) și partajul bunurilor ([articolele 1205-1224 din Codul judiciar](#)). În cazul în care în regimul separației de bunuri au fost incluse anumite „mecanisme de ajustare” sau în cazul în care soții au convenit asupra posibilității ca instanța să procedeze la o ajustare echitabilă, se va proceda în mod firesc în acest sens.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

În conformitate cu dispozițiile legislației care reglementează regimurile matrimoniale, în cazul în care convenția matrimonială nu conține alte clauze, bunurile comune se împart în două părți egale. Prin urmare, soțul supraviețuitor dobândește drept de proprietate deplină asupra unei jumătăți din bunurile comune.

În temeiul dreptului succesoral, cealaltă jumătate a bunurilor comune intră, de asemenea, în proprietatea deplină a soțului supraviețuitor, care, de asemenea, dobândește și uzufructul (dreptul de a beneficia de utilizare și beneficii) asupra bunurilor personale ale soțului care a decedat primul; acest lucru este valabil dacă defunctul nu lasă în urmă copii, însă lasă în urmă frați/frați vitregi, surori/surori vitrege sau părinți/bunici. În cazul în care defunctul lasă în urmă copii, aceștia dobândesc drept de nudă proprietate asupra întregului patrimoniu succesoral. Cu toate acestea, dreptul de uzufruct îi este conferit soțului supraviețuitor. În cazul în care nu există copii, frați/frați vitregi, surori/surori vitrege sau părinți/bunici, soțul supraviețuitor dobândește dreptul de proprietate deplină asupra întregului patrimoniu succesoral. Este posibil, de asemenea, ca în convenția matrimonială să fie incluse clauze specifice care să asigure soțului supraviețuitor un tratament preferențial în urma decesului celuilalt soț ([articolul 2.3.55 din Codul civil](#)).

În temeiul dreptului succesoral, soțul supraviețuitor este protejat, de asemenea, împotriva cadourilor făcute de un soț predecedat. De exemplu, soțului supraviețuitor îi este repartizată în mod obligatoriu o parte din patrimoniul succesoral (rezerva succesorală). Cu toate acestea, în toate cazurile, soțul supraviețuitor primește cel puțin dreptul de uzufruct pentru jumătate din bunurile succesoriale. Această jumătate cuprinde cel puțin dreptul de uzufruct pentru bunul imobil care a fost utilizat drept principală locuință conjugală și pentru bunurile din gospodăria aferentă, chiar dacă valoarea acestui uzufruct depășește jumătate din valoarea uzufructului patrimoniului succesoral (articolul 4.147 din Codul civil).

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Competența de a se pronunța în cauze referitoare la regimurile matrimoniale este exercitată de instanțele specializate în dreptul familiei.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

Fiecare dintre soți are dreptul de a dispune de bunurile sale personale (articolul 2.3.39 din Codul civil), cu excepția locuinței conjugale. Aceasta nu poate în nicio situație să fie vândută sau grevată cu ipotecă de către unul dintre soți fără să fi obținut acordul celuilalt soț [articolul 215 alineatul (1) din vechiul Cod civil]. Bunurile comune trebuie să fie administrate în interesul familiei. Ca regulă generală, ambii soți pot să administreze bunurile comune și să efectueze acte cotidiene, de exemplu, în legătură cu locuința comună și cu creșterea copiilor. În anumite cazuri, astfel de activități de administrare sunt rezervate exclusiv unuia dintre soți, de exemplu, dacă respectivele acte au legătură cu profesia pe care o exercită acesta (articolul 2.3.31 din Codul civil). Actele pe care un soț are dreptul să le efectueze în mod independent trebuie să fie respectate de celălalt soț (articolul 2.3.30 din Codul civil). Atunci când trebuie gestionate chestiuni mai serioase, soții trebuie să acționeze împreună; acest lucru este valabil, de exemplu, pentru contractarea unui credit ipotecar sau pentru vânzarea de bunuri imobile (articolele 2.3.32 și 2.3.33 din Codul civil). În cazul în care unul dintre soți nu își dă acordul, actul juridic poate fi declarat nul (articolele 2.3.36 și 2.3.37 din Codul civil).

Datoriile anterioare căsătoriei și datoriile care decurg din moșteniri și cadouri primite în timpul căsătoriei sunt personale (articolul 2.3.23 din Codul civil). Totodată, datoriile contractate de unul dintre soți în interesul exclusiv al bunurilor personale ale respectivului soț constituie, de asemenea, datorii personale (printre alte datorii; pentru o listă completă, a se vedea articolul 2.3.24 din Codul civil). Datoriile contractate de unul dintre soți în beneficiul gospodăriei și al creșterii copiilor sunt datorii comune (printre alte datorii; pentru o listă completă, a se vedea articolul 2.3.25 din Codul civil).

În principiu, fiecare soț răspunde de propriile datorii cu bunurile și veniturile sale personale [articolul 2.3.26 alineatul (1) din Codul civil]. Există totuși o serie de excepții de la această regulă [a se vedea articolul 2.3.26 alineatele (2) - (4) din Codul civil]. În cazul unei datorii contractate de ambii soți, aceasta se poate recupera din bunurile personale ale fiecăruia dintre soți și din bunurile comune (articolul 2.3.27 din Codul civil). O datorie contractată exclusiv de unul dintre soți care se încadrează în categoria datoriilor comune se poate recupera, de asemenea, în principiu, atât din bunurile personale ale fiecăruia dintre soți, cât și din bunurile comune. Există totuși o serie de excepții de la această regulă (a se vedea articolul 2.3.28 din Codul civil).

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru

O convenție matrimonială dizolvată nu mai produce efecte. În cazul dizolvării regimului legal, soții sau soțul supraviețuitor trebuie să întocmească un inventar al bunurilor imobile și al datoriilor comune (articolul 2.3.42 din Codul civil).

În primul rând, fiecare soț dobândește dreptul de proprietate asupra bunurilor sale personale. De asemenea, se întocmește, pentru fiecare soț, o situație a eventualelor plăți compensatorii datorate în relația dintre bunurile

comune și bunurile personale ale soților. Apoi, se achită datoriile și se efectuează plățile compensatorii, iar bunurile nete se împart [articolul 2.3.43 alineatul (1) din Codul civil].

Ulterior, se împarte patrimoniul succesoral, în principiu în două părți egale, dacă nu există dispoziții contrare (articolul 2.3.50 din Codul civil).

Regimul matrimonial poate fi lichidat pe cale amiabilă. Bunurile care trebuie înscrise în registrul ținut de biroul de specialitate din cadrul Administrației Generale a Documentației Patrimoniale (*Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie/Administration générale de la Documentation patrimoniale*) fac obiectul partajului în baza unui act notarial. În cazul în care soții nu sunt de acord cu privire la lichidarea regimului matrimonial și la partajul patrimoniului succesoral, notarul care gestionează procesul de lichidare, care este numit în prealabil de un judecător al instanței specializate în dreptul familie, întocmește un raport. Părțile își pot da acordul asupra versiunii preliminare a raportului întocmit de notar. Dacă nu sunt de acord cu această versiune preliminară, trebuie să formuleze o obiecție împotriva acesteia. Apoi, prin pronunțarea unei hotărâri, instanța specializată în dreptul familiei poate încuviința declarația de lichidare, inclusiv propunerea de partaj al patrimoniului succesoral și poate respinge obiecțiile formulate ori poate statua că obiecțiile sunt întemeiate (în totalitate sau parțial).

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

Este obligatoriu ca transferul în baza unui act notarial să fie înscris în registrul ținut de biroul de specialitate din cadrul Administrației Generale a Documentației Patrimoniale.

■ Ultima actualizare: 06/05/2026

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.